

Puošiant namus Kalėdoms greičiausiai galvojame apie grožį, šventišką ir jaukią atmosferą namie, bet ne apie tai, ar tikrai girliandomis papuošta eglutė nesukels rūpesčių. Kalėdiniu laikotarpiu namie atsiranda papildomų rizikų, nes naudojame daugiau elektros prietaisų nei įprastai - lempučių girliandos ant eglutės, aplink langus ar lauke bei kitos dekoracijos. Nesaugiai pasirinkti prietaisai arba netinkamas jų naudojimas didina gaisro tikimybę, todėl ekspertai išskiria svarbiausius patarimus, kaip nelaimei užbėgti už akių ir džiaugtis ištis šviesiais, puošniais namais.

Elektronikos platintojų asociacijos (EPA) vadovas Linas Ivanauskas sako, kad šventiniu laikotarpiu mažiausiai norisi galvoti apie problemas ir ištis, nevertėtų atimti iš savęs bei namiškių šventinės atmosferos vien dėl galimos rizikos, tačiau elementarių saugumo taisyklių pamiršti taip pat nevertėtų. „Daugiausia pavojaus kelia iš antrų rankų perkamos arba metai po metų naudojamos pasenę girliandos – tokius daiktus reikėtų vertinti atsakingai, turint omenyje, kad gali būti plika akimi nematomų bėdų, pavyzdžiui, pernelyg greitai ir smarkiai įkaistančios lemputės“, – sako L. Ivanauskas. Jis siūlo šventiniu laikotarpiu naudojant į elektros tinklą jungiamas ar su elementais veikiančias dekoracijas vadovautis šiais patarimais:

- Girliandos ir kalėdinė eglutė. Jei puošiate dirbtinę eglutę, atkreipkite dėmesį ar ji atspari ugniai, pagaminta iš nedegių medžiagų. Puošiantiems natūralų – gyvą arba nukirstą medį – reikia gerai jį drėkinti, nes sausos šakos, puoštos greitai įkaistančiomis lemputėmis, didina gaisro riziką. Laistant eglutę reikia išjungti girliandas ir kitus elektroninius dekoro elementus. Išeinant iš namų net ir trumpam laikui, o juo labiau išvykstant kelioms dienoms, verta įsitikinti, ar namie visi elektros prietaisai yra išjungti. Be priežiūros negalima palikti net ir iš pažiūros saugiai veikiančių girliandų.

- Jau naudotos girliandos. Nusipirkus girliandą iš antrų rankų arba kelis metus iš eilės naudojant tą pačią lempučių girliandą pirmiausia reikėtų įsitikinti ar ji saugi. Geriausiai tai įvertintų elektrikas, tačiau patiems naudotojams reikėtų atidžiai apžiūrėti, ar nėra sutrūkinėjusių laidų, degimo ženklų ir kitų plika akimi matomų neatitikimų. Net jei nepastebėjote nieko įtartino, pirmą kartą įjungdami ir išjungdami stebėkite girliandą, ar nesusidaro kibirkštys, taip pat reguliariai patikrinkite, ar ji neįkaista per daug smarkiai. Jei naudotą ar naują girliandą pirkote ar siuntėtės iš kitos valstybės, atkreipkite dėmesį į įtampos suderinamumą – jei toje šalyje standartiškai įtampa yra žemesnė, nei 220 voltų, prietaisas perdegės.

- Gamintojo instrukcija. Perskaitykite gamintojo instrukciją, kad žinotumėte, kaip teisingai surinkti girliandą, bei saugiai pakeisti lempučių gaubtelius ar pačias lemputes, jei

reikės. Perdegus lemputei, ją reikėtų nedelsiant pakeisti kita. Įsigytą girliandą reikėtų naudoti tokią, kokia yra, nebandant kokiais nors uždangalais ar kitais būdais keisti šviesos ryškumą, šiltumą – tiesiai ant lemputės arba labai arti esantys daiktai gali būti degūs.

- Vidaus ir lauko girdliandos. Lauko apšvietimui taikomi kitokie saugumo standartai, todėl niekada nenaudokite patalpoms skirtų girliandų lauke. Laukui skirtos girliandos turi būti atsparios drėgmei ir turi specialų IP reitingą – kuo jis aukštesnis, tuo jos atsparesnės įvairioms oro sąlygoms. Jei neturite kitos galimybės, kaip tik pervesti laidus iš patalpoje esančios rozetės į išorę, venkite tokių vietų, kur jie gali būti pažeisti – šalia važiuojamosios dalies, priveriamus tarp langų ar durų.

Svarbiausia – saikas. Didelės pastangos padadyti namų vidų ir išorę kuo labiau šventiškesnę įžiebiant krūvą girliandų vienu metu gali baigtis elektros grandinės namie perkrova arba dar blogiau – elektros neteks visa kaiminystė. Reikėtų nepersistengti puošiantis ir išlaikyti saiką, turint galvoje, jog tai nėra paprasti papuošimai, o elektros prietaisai.

L.Ivanauskas atkreipia dėmesį, kad kaip ir prieš naudojant, taip ir prieš sudedant dekoracijas atgal į spintą laukti kito švenčių sezono, reikia jas patikrinti. Nebeveikiančios girliandos per metus pačios nesusitvarkys, todėl geriau iškart jas išmesti į smulkios elektronikos surinkimo vietą. Prieš išmetant reikėtų įsitikinti, kad viduje nepaliekate baterijų – jas reikėtų išmesti atskirai nuo elektronikos atliekų į specialias vietas, kurias galima rasti daugelyje Lietuvos prekybos centrų, elektronikos parduotuvių ar bibliotekų.

Smulkiąją elektroniką (pavyzdžiui, elektrines girliandas, prožektorius, mobiliuosius telefonus) galima išmesti specialiose tam skirtose vietose, kurių EPA visoje Lietuvoje įkūrė per 4 tūkst., o artimiausią surinkimo tašką galima rasti naudojant išmaniąją programėlę „Rūšiuklis“. O nebeįpataisoma arba dėl kitų priežasčių naudojimui nebetinkama pilnos komplektacijos stambiagabaritė elektronika (pavyzdžiui, šaldytuvai, viryklės, indaplovės) nemokamai išvežama iš namų užregistravus iškvietimą 8 695 55 111 arba užpildžius formą internete adresu <http://epa.lt/surinkimas>.

Apie Elektronikos platintojų asociaciją (EPA)

Elektronikos platintojų asociacija yra didžiausia šalyje licencijuota kolektyvaus elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo organizavimo organizacija. Ji vienija kelis šimtus tarptautinių ir nacionalinių elektros ir elektroninės įrangos gamintų bei importuotojų, tarp kurių – žinomiausi pasauliniai elektronikos gamintojai, pvz., „Electrolux“, „Bosch“, „Siemens“, „Miele“, „Whirlpool“ ir kt. EPA vykdydama savo veiklą organizuoja atliekų surinkimą bei šalies mastu finansuoja daugiau kaip 67,6 proc. elektros ir elektroninės

įrangos atliekų tvarkymą.

